

SANAYİ VE İNŞAAT

MAKİNALARI

SEKTÖRÜ

*BU RAPOR KAYNAKÇADA BELİRTİLEN GÖSTERGELERDEN VE YAYINLARDAN DERLENMİŞTİR.

İÇİNDEKİLER

SANAYİ VE İNŞAAT MAKİNALARI SEKTÖR RAPORU

1.SEKTÖRÜN TÜRKİYE’DEKİ GENEL DURUMU

1.1.Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki Durumu

1.2.Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler

1.3.Dünya İş Makinaları Pazarı

1.4.Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler

1.5. Sektörün Kapasite Kullanımı

1.6. Sektörün İşyeri Sayısı ve İstihdamı

2.İŞ MAKİNALARI SEKTÖRÜNÜ ETKİLEYEN EKONOMİK FAKTÖRLER

2.1.İş Makinaları Sektörü Temsilcileri Tarafından Dile Getirilen Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri

2.2. Sonuç ve Değerlendirme

3.SWOT ANALİZİ

3.1.Sektörün Güçlü Yönleri

4.SEKTÖR 2023 HEDEFLERİ

SANAYİ VE İNŞAAT MAKİNALARI

Müteahhitlerin en çok talep ettiği iş makineleri sektörü, ihracat atağı, gelişen sektörler, yeni yatırımlar, kriz ortamlarının oluşturduğu tecrübelerden hızlı ve en çok etkilenen sektörlerin başında gelmektedir.

Tamamen yatırımlara yönelik faaliyet gösteren iş ve inşaat makineleri sektörü, bayındırlık, inşaat, alt yapı, üst yapı, maden sektörü, sanayi ve endüstriyel tüm yatırımların gerçekleştiği kamu ve özel sektörlere hizmet veren bir sektördür.

Türkiye iş makineleri sektörünü etkileyen başlıca ekonomik faktörler;

- İnşaat sanayisinin büyümesi
- Maden sektörünün büyümesi
- İnşaat sektörüne verilen kredi desteği
- Düşük enflasyon-faiz

olarak sıralanabilir.

İMDER (Türkiye İş Makineleri Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği) rakamlarına göre, Türkiye’de Ocak 2013 ayı içerisinde 737 adet yeni iş makinesi satılmıştır. Bu rakam, geçen yılın aynı dönemine (624 adet) göre % 18,1’lik bir artışı göstermektedir

İMDER (Türkiye İş Makineleri Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği) ve İSDER’den açıklanan rakamlara göre, iş makineleri geçen yıla göre % 18,1 artarken; istifleme makineleri satışı % 27,3 azalmıştır.

İş makinesi sektörü, 2012 yılında 12 bin 750 adetlik satış rakamıyla yeni bir rekora imza atmıştır. Kentsel dönüşüm projeleri, İzmir-İstanbul Otoyolu, demiryolu, karayolu, havaalanı projeleri, barajlar, şehircilik projeleri, alt ve üst yapı çalışmaları, 2012 yılında 2011’e göre % 13’lük bir büyüme gerçekleştiren iş ve inşaat makineleri sektörünün büyümesine önemli katkılar sağlayacaktır. Sadece park ve bahçeler ile ilgili yatırımlar düşünüldüğünde, mini iş makinesi satışlarında artış olacaktır.

Bu nedenle 2023’e kadar planlanan projeler ile yılda 15 bin operatöre, binlerce imalat, servis ve satış için acil kalifiye eleman ihtiyacı doğacaktır.

İş makineleri sektöründe Türkiye, Avrupa’da 4’üncü, dünyada ise 11’inci büyük pazardır. Türkiye iş makineleri pazarı, Çin’den ve Hindistan’dan sonra sekiz yıldır en hızlı büyüme oranına sahiptir.

Kentsel dönüşüm, ulaşım, lojistik, enerji, alt ve üst yapı gibi bir ülkeyi ayakta tutacak olan tüm çalışmalar için iş makineleri sektörüne ihtiyaç vardır.

1.SEKTÖRÜN TÜRKİYE’DEKİ GENEL DURUMU

Makine imalat sanayi, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizin sanayileşmesinin de itici gücüdür ve gelecekte de ülkemizin gelişiminin temel taşı olacaktır.

Türk makina sanayi 1990 yılından bu yana yaklaşık % 20 oranında yıllık büyüme oranı göstermiştir.

Türkiye’de 67 yılda toplam 88.000 adet yeni iş makinası satılmıştır. Tüm imalat kapasitesinin ortalama ülke talebini karşılama oranı % 70’dir. Fakat imalatçı firmalarımız tam kapasite ile çalışmamaktadırlar.

Birçok ülkede olduğu gibi, Türkiye’de de makina imalatçılarının büyük çoğunluğu küçük ve orta ölçekli işletme (KOBİ) niteliğinde olup, bu yapı değişen ekonomik koşullara ve teknolojik gelişmelere karşı daha esnek ve hızlı cevap verme imkanı sağlamaktadır.

Sektörde faaliyet gösteren KOBİ’lerin sahip olduğu ucuz işgücü avantajı ve gelişmiş mühendislik becerileri, makine imalatçılarının uluslararası pazarlarda rekabet şansını arttıran unsurlardır.

Türk Makine İmalat Sanayinde, her türlü parça ve aksamın yüksek kalite de ve rekabet edebilir fiyatlarda üretimi yapılmaktadır. Üretim sürecinde yerli girdi oranı %80–85 oranındadır.

1.1.Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki Durumu

Ülkelerin gelişme sürecinde makine imalat sanayinin, imalat sanayi içerisinde payı giderek artış göstermektedir. Makine sanayinin üretimdeki payının, başta ileri sanayi ülkeleri olmak üzere tüm ülkeler genelinde artış gösterdiği görülmektedir.

Bu artış trendine paralel olarak; 2011 yılı toplam dünya ticareti 35,4 trilyon ABD Doları, toplam dünya makina ticareti ise 4,2 trilyon ABD Doları olmuştur ve makine sektörünün dünya ticaretinden aldığı pay % 11,9’dur.

Avrupa Birliği Komisyonunca hazırlatılan EnginEurope raporunda makine sektörü, mühendislik sanayilerinin önemli bir bölümüdür ve Avrupa Birliği ekonomisinin başlıca dayanağı ve “önemli temel direğidir” ifadesi yer almaktadır.

Türkiye, iş ve inşaat makineleri pazarında Çin'den ve Hindistan'dan sonra sekiz yıldır en hızlı büyüme oranına sahiptir.

1.2.Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler

Her türlü makine imalatının büyük önem taşıdığı ancak bunların arasında makine üreten makineler olarak tanımlanan “takım tezgahları” ile şehirlerimizin yeniden yapılanması sırasında ihtiyaç duyulan “iş ve inşaat makineleri, “pompalar, vanalar ve kompresörler” ile ülkemizin gıda arzı ve güvenliğini doğrudan ilgilendiren “tarım makineleri” ve “gıda makinelerinin” ayrı bir önemi vardır.

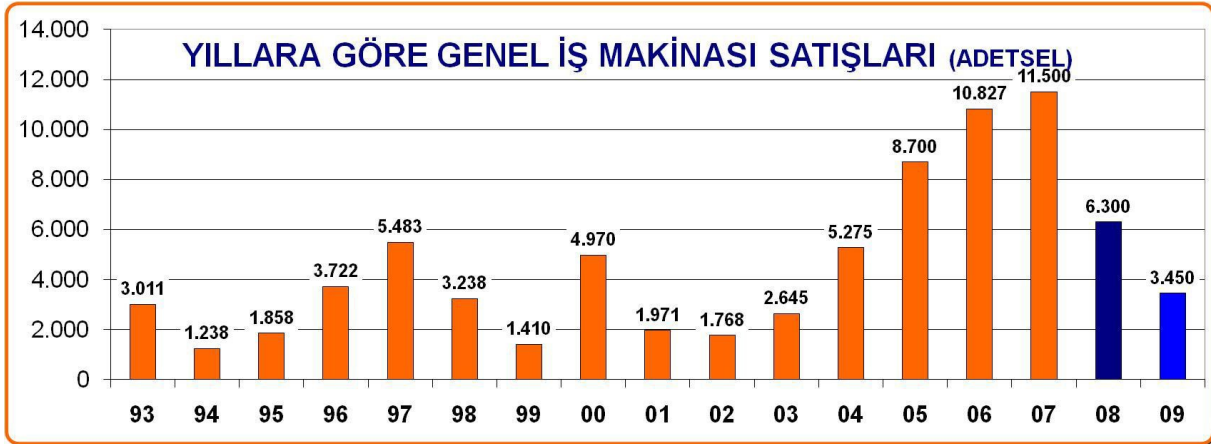
AB Komisyonunca hazırlanan raporda diğer sektörlerle ilişkiler konusunda şu bilgiler yer almaktadır:

“Makine sektörü, yatırım malı ekipmanları temin etmesi bakımından bütün önemli sanayi kolları ile stratejik bir işbirliği içindedir.”

Makinelerin ve diğer mekanik ekipmanların performansı, tarım, balıkçılık, madencilik, inşaat, nakliye, proses endüstrileri ve diğerlerinin verimliliğinin artmasında önemli rol oynamaktadır.

Bu nedenle de ekonominin gelişmesi, tüm sanayi kollarının rekabet gücünün artmasına katkı sağlamaktadır.

Yıllara Göre Genel İş Makinası Satışları¹

1.3. Dünya İş Makinaları Pazarı

Dünya iş makinaları pazarında yaklaşık 265 Milyar USD'lık bir hacim bulunmaktadır. 110 Milyar USD'lık Dünya İş Makinaları imalatı içerisinde Türkiye % 2,29'luk bir paya sahiptir. Türkiye'nin Dünya iş makinaları sektöründeki payını arttırabilmesi için AR-GE Çalışmalarına daha fazla önem vermesi gerekmektedir. Sektörün AR-GE yatırımları, dünyadaki aynı sektörün AR-GE yatırımlarının %0.04' ünü oluşturmaktadır. Bu rakam sektörün gelişmesi için çok azdır. Sektörde iyi bir konuma gelmek için AR-GE faaliyetlerine daha fazla yatırım yapma zorunluluğu vardır.

1.4. Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler

Makine imalat sanayi, bazı iller çevresinde daha fazla yoğunlaşmış bulunmaktadır.

Bunlar; Bursa, İstanbul, Kocaeli, Trakya dâhil Marmara Bölgesi, İzmir, Eskişehir, Ankara, Konya, Gaziantep gibi illerdir.

Çukurova Bölgesi de bu kapsamda yer almaktadır. Takım tezgahı imalatı ise, daha çok Bursa, Kocaeli, İstanbul, İzmir ve Konya'da ön planda olan imalat konusudur.

Gaziantep, daha çok tekstil (halı dokuma dahil) ve gıda sanayii makineleri ile inşaat makinelerine öncelik veren bir konumdadır.

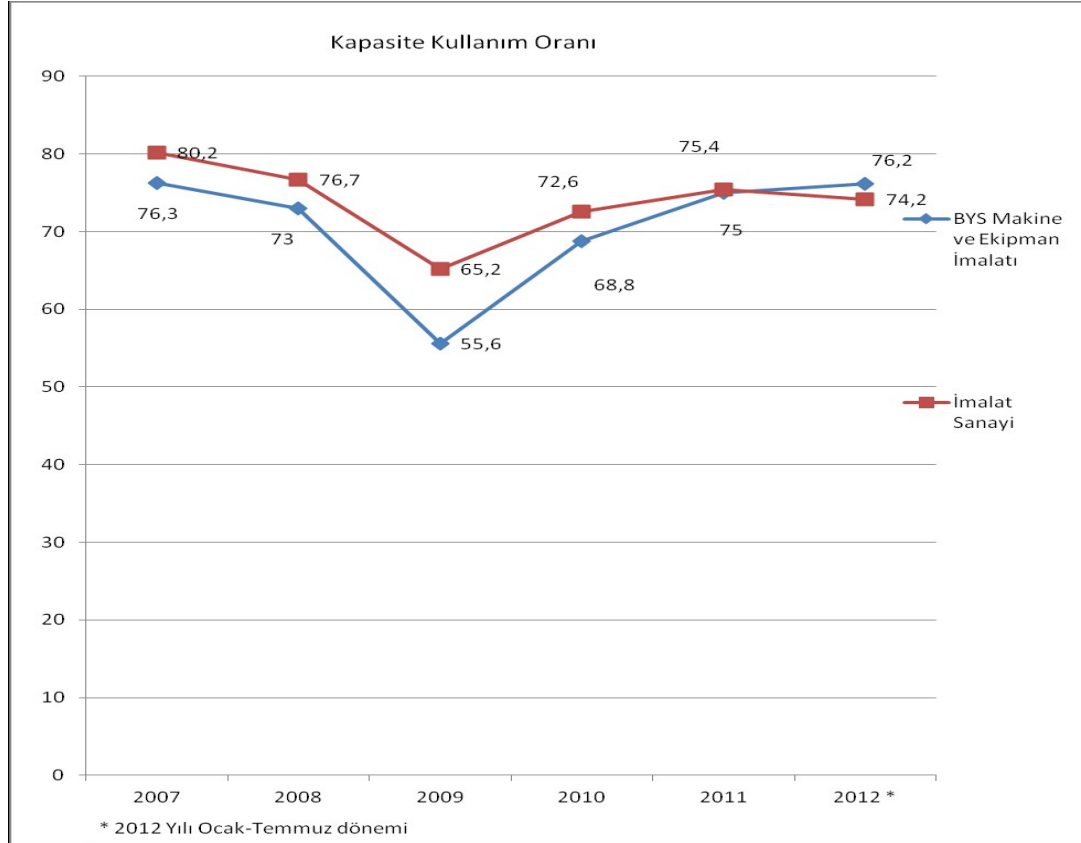
Komşu ülkelere yakınlığı ve işbirliği olanağının artması nedeni ile bu ilimizde, son yıllarda daha değişik makine türlerinin imalatı da gelişim göstermektedir.

¹ http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/is_ve_insaat_mak_sektoru_-16082010142908.pdf

1.5. Sektörün Kapasite Kullanımı

Başka Yerde Sınıflandırılmamış (BYS) Makine ve Ekipman İmalatına ait kapasite kullanımını toplam imalat sanayine ait değere oldukça yakın seyretmektedir. 2012 yılı Ocak-Temmuz dönemi için ise makine sektörü imalat sanayinden farklı olarak yükselişini devam ettirmiştir.

Yıllar İtibariyle Kapasite Kullanım Oranları

Kaynak: TÜİK

1.6. Sektörün İşyeri Sayısı ve İstihdamı

TÜİK verilerine göre makina sektöründe 2009 yılı itibariyle 12.780 işletmede yaklaşık 133 bin civarında personel istihdam edilmektedir.

Makine Sektöründe Girişim ve Çalışan Sayısı

	2009			
	Girişim Sayısı	Pay (%)	Çalışanlar Sayısı	Pay (%)
BYS Makine ve Ekipman İmalatı	12.780	4,0	132.844	5,1
Toplam İmalat Sanayi	320.815	-	2.584.773	-

Kaynak: TÜİK

Makina üretimi sermaye yoğun olmaktan çok işgücü yoğun bir sektördür. Ülkemizde makina sektöründe işçilik en büyük maliyet kalemlerinin başında gelmektedir. Dolayısıyla işçilik maliyeti ülkemiz için makina sektörü açısından hayati öneme sahip bir rekabet faktörüdür.

Emek yoğun karakterini koruyan ülkemiz makina sektörü, bu yapısı ile gelişmiş ülkelerde de benzer karakter göstermektedir. Çok az sayıda makina tipi hariç, seri imalat teknikleri bu sektörde uygulanmamaktadır. Son yıllarda dünyada müşteri istekleri doğrultusunda makina imalatına yönelmesi eğilimi söz konusudur. Bu talepler, ek bir mühendislik çalışması gerektirmektedir, artan maliyetler ise talep edildiği ülkelerde fiyatların artmasına sebep olmaktadır.

Ülkemizde ise işçilik yanında, mühendislik hizmetlerinin de nispeten ucuz olması, makina imalatçı firmalarının rekabet şansını arttırmaktadır ve bu üstünlük yakın gelecekte de devam edecektir.

Müşteri istekleri doğrultusunda imalatta, mühendislik ve işçilik ücretlerinin düşük olmasının yanı sıra, oldukça emek yoğun olan bu üretim konularında firmaların teknolojik birikimleri rekabete imkân verecek düzeydedir. Bu olumlu yapı, ülkemiz makina imalatçısının, üçüncü ülkelerde tesislerin yenilenmesi veya yeni yatırımların gerçekleştirilmesi şansını artırmaktadır.

2.İŞ MAKİNALARI SEKTÖRÜNÜ ETKİLEYEN EKONOMİK FAKTÖRLER

- **Siyasi İstikrar:** Siyasi istikrar ve beraberinde getirdiği ekonomik reformlar ve politikalar tüm sektörleri olumlu etkilediği gibi İş Makinaları Sektörünü de olumlu etkilemektedir. Gerek yabancı yatırımcılar gerekse yerli yatırımcılar için birinci kriter ülkenin siyasi istikrarıdır.
- **Döviz Kuru:** Döviz kurunun düşük olması ihracat yapan firmaları olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle girdi maliyetleri YTL cinsinden olan firmalar uluslararası pazarda rekabet şanslarını günden güne yitirmektedirler. Bu durum aynı zamanda cari açığın artmasına sebep olmakta ve kalıcı makroekonomik problemlerin meydana çıkmasına sebep olmaktadır.
- **İstikrarlı Politikalar:** Tüm makroekonomik verileri etkileyen en önemli etkenlerin başında yürütülen ekonomik politikalarda istikrar gelmektedir.
- **AB Üyeliği:** Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girecek olması Türkiye'ye olan yabancı ilgisini arttırmıştır. Müzakere sürecinin başlaması ile birçok yabancı firma ülkemize yatırım yapmaya başlamış, ekonomi ciddi anlamda canlanmıştır. Bu canlanmadan İş Makinaları Sektörü de olumlu yönde etkilenmiştir. AB Üyelik sürecinin kesintisiz olarak sürdürülmesi ve ülkeye yeni yatırımların gelmesi iş makinalarına olan talebi olumlu yönde etkilemektedir.
- **Verimli Özelleştirmeler:** Devlet üzerinde ciddi yük teşkil eden kamu iktisadi teşekküllerinin satışı ve bunların etkin ve verimli bir şekilde ekonomiye katkılarının sürdürülmesi devletin üzerindeki yükün hafiflemesinin yanı sıra ekonomiye ciddi

katkılar sağlamaya başlamıştır. Bu durum İş Makinaları Sektörünü de olumlu etkilemektedir.

- **Finansal Kaynaklar:** Ülke ekonomisinde istikrarın sağlanması, yatırımların artması finansal kaynakların çeşitlenmesine ve uluslararası piyasalarda daha uygun kredi koşullarının doğmasına sebep olmaktadır. Sektörün ucuz ve uzun vadeli kredi temini sayesinde yatırımlar olumlu yönde etkilenmektedir.
- **İnşaat Sanayisinin Büyümesi:** Ülke ekonomisinde yaşanan ciddi refah artışı inşaat sanayini olumlu yönde etkilemiş, yeni yatırımlar ve artan konut ihtiyacı sektörün altın yıllarını yaşamasına sebep olmuştur. İnşaat sektörünün canlanmasıyla birlikte İş Makinaları Sektörü de olumlu yönde etkilenmiştir.
- **Maden Sektörünün Büyümesi:** Türkiye doğal kaynakları açısından zengin bir ülkedir. Yeraltındaki doğal zenginliklerimizin ekonomiye kazandırma politikaları çerçevesinde madencilik alanında ciddi büyüme yaşanmıştır. Yeraltı zenginliklerinin çıkarılması ve işlenmesinde iş makinalarının kullanılması İş Makinaları Sektörünün madencilik sektörüyle beraber gelişmesini sağlamaktadır.
- **İnşaat Sektörüne Verilen Kredi Desteği:** Finans kuruluşlarının uygun kredi sağlaması konuta olan talepte patlama yaşatmış ve İş Makinaları Sektörünün büyümesine ciddi katkı sağlamıştır.
- **Düşük Enflasyon – Düşük Faiz:** Makroekonomik dengelerin sağlanmasındaki en önemli etkenlerin başında düşük enflasyon ve düşük faiz politikası gelmektedir. Enflasyon ve faiz oranlarının düşük olması paranın yatırıma yönelmesini sağlamakta ve ülke ekonomisinin gelişmesine ve büyümesine sebep olmaktadır.

2.1. İş Makinaları Sektörü Temsilcileri Tarafından Dile Getirilen Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri

1. Vadeli ithalata uygulanan %3 Kaynak Kullanım Destekleme Fonu (KKDF): Bu fonun makina sektöründe nihai ürün imalatında kullanılan ara malların vadeli ithalatında kaldırılması,

2. Araştırma-Geliştirme: AR-GE çalışmaları İş Makina Sektörü için de çok önem arz ettiğinden dolayı, AR-GE Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanun Tasarısında belirtilen en az 50 AR-GE personeli çalıştırma şartının, makina sektörü için 10 olarak belirlenmesi,

3. İş Makinaları tescil işlemleri: Tescil işlemlerine, Yeni Karayolları Kanunu ile otomobil tescil işlemlerinde olduğu gibi işlerlik kazandırılması ve bu husustaki kayıt dışılığın önüne geçilmesi,

4. Kullanılmış Makina İthalatı: Ülkemizde 42 kalem iş makinaları satılmakta, bunların 38'inin kullanılmış ithalatına izin verilmektedir. Ülke ihtiyacını karşılayabilecek kapasitede yerli üretimi olan ve ciddi yatırımlar yapılan 4 ana kalem ürünün (beko-loder, ekskavatör, yükleyici ve forkliftler) bu çerçevede ithalatı yapılmamaktadır. Bu uygulamanın Türkiye'nin AB üyelik sürecinin tamamlanana kadar sürdürülmesi,

5. Kalifiye eleman ihtiyacı: Son yıllarda artan iş makinası talebi sebebiyle sektörde kalifiye eleman sıkıntısı yaşanmaktadır. Özellikle imalat sanayisinde, özellikle tasarım konusunda kalifiye eleman eksikliğini giderilmesi,

6. Operatör İhtiyacı ve Eğitimi: İş makinaları ve ekipmanlarını kullanacak ehliyetli ve yetişmiş kalifiye elemanın yetiştirilmesi,

7. İş Makinalarının Ekonomik Ömürleri: İş makinalarının ekonomik ömürleri göz önünde bulundurulmadan çok uzun süre kullanılmaya çalışılması servis ve kullanım maliyetlerini arttırmakta, insan sağlığı, güvenliğini tehdit etmekte ve çevreye zarar vermektedir. Optimum ekonomik ömürdeki makinaların kullanımını sağlanması,

8. İşçi sağlığı ve güvenliği bilgi ve eğitim eksikliklerinin giderilmesi,

9. Değerli TL, ve İhracat Desteklerinin azlığı,

10. Kamu alımlarında yerli ürünün teşvik edilmesi.

2.2. Sonuç ve Değerlendirme

Özellikle Türkiye'nin rekabet gücünün artırılması amacıyla ve dünyada marka yaratılması için verilen teşviklerin (fuar, marka ve ihracat teşviklerinin) kapsamının geliştirilmesi gerekmektedir. Türkiye'nin 2. el makine hurdası cenneti olmasını önlemek için özellikle ülkemizde üretimi olan ürünlerin ikinci ellerinin ithalatının yasaklanması ve yasaklı olanların ise bu yasaklarının mutlaka devam ettirilmesi sağlanmalıdır.

KDV tüm iş makinelerinde % 8'e çekilmelidir.

Yerli üretimin rekabet gücü kazanabilmesi için önce iç pazarda karşılık bulması, sonrasında dış pazarlara açılması gerekir. Aksi takdirde küresel arenada başarılı olmak mümkün değildir.

Kalite, fiyat, satış sonrası hizmet gibi konularda önemli bir fark yoksa yabancı ürün kullanılmamasına dikkat edilmelidir.

Kentsel dönüşüm, ulaşım, lojistik, enerji, alt ve üst yapı gibi bir ülkeyi ayakta tutacak olan tüm çalışmalar için iş makineleri sektörüne ihtiyaç vardır.

Kentsel Dönüşüm ile yıkım, ayrıştırma ve moloz kaldırma işleri sektörün % 20 büyümesi hedeflenmektedir. Sektörde eleman eksikliği en önemli sorundur. Ayrıca, kentsel dönüşüm sürecinin sektörün kalifiye eleman talebini % 50 oranında arttırması beklenmektedir.

Ülke ekonomisine sağladığı gayri safi katma değeri 55,9 milyar TL olan ve EXPO 2020 adayı İzmir'de de gerçekleştirilecek kent dönüşüm projeleri düşünüldüğünde sektörün ara teknik eleman ihtiyacının karşılanması için endüstri meslek liselerinde ara teknik elemanların yetiştirilmesi yanısıra iş makinaları kullanma sertifika programlarına (operatör belgesi) yönelik programlar da açılmalıdır.

3.SWOT ANALİZİ

3.1.Sektörün Güçlü Yönleri

- Avrupa'nın en büyük 5. İş Makineleri Pazarı
- Dünyanın en Büyük 12. İş Makineleri Pazarı
- Türkiye İş Makineleri Pazarı Çin'den ve Hindistan'dan sonra son 8 yıldır (2008-2009 kriz yılları hariç) en hızlı büyüme oranına sahip.
- 70 yıllık sektörde, 600 Firma, 100 imalatçı firma, 220 yan sanayi firması faaliyet göstermektedir.
- Ülke talebinin %65 distribütör, %35'ini imalatçı firmalar tarafından karşılanıyor.
- 14.000 tüm sektörde çalışan
- 7,500 imalat sanayisinde çalışan
- 5,5 milyar USD lik Sektörün yıllık ekonomik hacmi
- 127 ülkeye ihracat (25 'i AB Ülkesi)
- 2010 yılında %93 satış adedi büyümesi ile Dünya rekoru kırılmıştır.
- 2011 yılında Büyüme beklentisi %30-35 oranında Toplam 10.500 adet Ağır İş Makinaları Satış (Yurt İçi)
- 2011 Yılı İş Makineleri İhracat Büyümesi % 44 bekleniyor. (1.3 milyar Dolarlık)
- 2011 Yılı İş Makine İthalatı Büyümesi tahmini %50, (3.3 milyar Dolarlık)
- %40 İhracat oranı(Ortalama tüm imalatın)
- %65 Kapasite kullanımı (İmalat)
- 1,6 milyar Dolarlık 10 Yıllık yatırım
- %61,5 Ortalama Yerli Ürün Kullanımı (Katma Değer)
- %80 İş makineleri Üretimini Ülke talebini Karşılama oranı
- 2.500.000 m2 Toplam yatırım sahası
- İş Makineleri imalat sanayisinde Avrupa'nın 9.büyük ülkesi
- 2016 yılı itibariyle Avrupa'nın en büyük 3.pazarı olacağı tahmin ediliyor.
- AB +CE standartlarında Üretim gerçekleştiriliyor
- Avrupa Pazarına gümrüksüz ve vergisiz geçiş yapılabilmektedir.
- Avrupa'ya göre Ucuz İş gücü ve Kaliteli istihdama sahip
- İş makineleri pazarı ve sektöründe AB İle aynı standartlar yürürlüktedir
- Türk Müteahhitlik Hizmetleri Dünyada Çin'den Sonra 2. En büyük sektör
- 48 yılda 111.000 adet ağır İş makinesi satışı gerçekleşti
- 7 yaş sınırında 59.600 adet Ağır İş makinesi kullanılıyor
- 40 yıldır Türkiye'de İş Makineleri İmalatı yapılmakta.
- 70 milyar Dolarlık Dünya Sıfır makine satışları cirosu
- 150 milyar Dolarlık Dünya İş Makineleri Ticaret Hacmi
- Ülkemize Yatırım Yapanların Müteşekkiri Olduğu Durumlar
- Yetenekli ve ucuz işgücü
- Gelişmiş yan sanayi sektörü
- Gelişen pazarlara yakınlık
- Avrupa birliği Standard ve mevzuatlarına hakim üretim kabiliyeti
- Yabancı Sermaye yatırımlarına güçlü Devlet teşvikleri
- Güçlü finansal ve bankacılık sistemi

4.SEKTÖR 2023 HEDEFLERİ

2010-2023 Yılları Arasında Yapılacak 1000 Büyük Projede Öne Çıkanlar

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından yürütülen Türkiye'nin 2023 İhracat Stratejisinin Sektörel Kırılımı Projesi kapsamında hedeflenen 500 milyar dolarlık ihracat rakamına ulaşabilmek amacıyla 2023 yılında Makina ve Aksamları Sektörü İhracatının 100 milyar dolar olması öngörülmüştür. Dünya pazarından %2,3'lük bir pay sahibi olunması amaçlanan çalışmada Yıllık Ortalama Artış Oranının %17,8, Türkiye İhracatı içerisindeki payın ise %18,34 olması planlanmıştır.

- 2023 yılına kadar sadece ulaştırma sektörüne (Karayolları, Deniz, Hava ve Demiryolları) 368 Milyar USD yatırım planlanmaktadır.
- 2023 yılına kadar %250 Karayolu, Deniz ve Havayolu taşımacılık %400 artacaktır
- 2023 yılına kadar 400 milyar Dolarlık Enerji yatırımı planlanmaktadır
- İstanbul'daki Çılgın Projenin 50 milyar dolara tahmin edilmektedir.
- 2023 yılına kadar yeni 20.000 km duble yol
- 2023 yılına kadar toplam 5.000 km.lik yeni 12 otoban TÜRKİYE çapında yapılacak
- 2023 yılında Dünyanın en büyük 10 Limanları arasına girme
- Tarım sektöründe önemli ciddi yatırım ve projeler planlanmaktadır
- 35 ilde Doğal gaz hatları
- 140 Milyar Dolarlık Çevre ve Geri dönüşüm Projeleri
- Enerji Sanayisinde yeni yatırımlar
- 14.000 km. Tren Yolu İnşaatı
- 2023 yılına kadar 100 milyar Dolarlık Demiryolu yatırımı
- 5 ayrı bölgede Hızlı tren projeleri
- 5 büyük Suyolları
- 100 Baraj tüm TÜRKİYE' DE
- GAP projeleri
- DAP projeleri
- KAP projeleri
- 2015 yılına kadar 500.000 adet yeni konut inşaatı
- 50 şehirde büyük alt yapı ve üst yapı inşaatları
- İstanbul ve Çanakkale boğazına yeni boğaz köprüsü inşaatları
- İzmit körfezine 3km'lik Avrupa'nın en büyük 2. Köprü inşaatı
- 1 Boğaz köprüsü İzmir Körfez için
- İstanbul – İzmir Otoban projesi 6.9 milyar USD
- 2 tüp geçit biri otoban - diğeri raylı sistem (İstanbul Boğazında)
- 10 adet yeni havaalanı projeleri

KAYNAKÇA

- [http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/is_ve_insaat_mak_sektoru - 16082010142908.pdf](http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/is_ve_insaat_mak_sektoru_-_16082010142908.pdf)
- <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/makina-sektor-raporu-2013-24102013100544.pdf>
- Türkiye Makina Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2011-2014)
- TCMB İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Aylık Toplu Sonuçları
- Türkiye İstatistik Kurumu Veritabanları (TÜİK)
- ITC – Trademap
- UN Comtrade
- Türkiye'nin 2023 İhracat Stratejisinin Sektörel Kırılımı Projesi